

Bediüzzaman Said Nursi, neden Risalelerde sürekli çektiği işkencelerden bahsediyor, bu insana kasvet, hüzün veriyor, nasıl yorumlarsınız?

Üstad Bediüzzaman kendi başından geçen olay ve hadiselerin tamamını değil, aksine çok azını ve insanların bilmesi gereken miktar kadar bahseder. Yoksa O'nun için hazırlanan Tarihçe-i Hayat şimdikinden üç kat fazla olduğu halde, kendileri üçte bire indirip, bu son haline getirmiştir. Dolayısıyla bunlardan bahsetmelerinin sebebi, bizim kasavete girmemizi istediği için değil, İslam davasında başta peygamberler (a.s), sonra onların yolundan gidenlerin sıkıntılarının bir nebzesini kendisinin de çektiğini ifade etmek içindir.

Sıkıntısız hizmet olmaz. Elbette bu hizmet-i imaniye ve Kur'aniyede bulunanlar, keyf ve lezzetten ziyade bu sıkıntılara hazır olmaları gerektiği dersini vermektedir. Ayrıca bizim çektiğimiz sıkıntının O'nun ve O'nun gibilerinin çektikleri yanında hiç mesabesinde olduğunu ve büyütülmemesi gerektiğini vurgulamak içindir. Zaten aşağıda vereceğimiz gibi kendisi bundan şikayetçi değil, nefsini ikna etmek için bu sıkıntılardan istifade edilmesi gerektiğini ve İlahi birer hediye hükmünde olduğunu da ilan etmektedir.

Hazcılık veya **hedonizm**, Kirene Okulu'nun, yani Sokrates'in öğrencisi Aristippos'un (M.Ö. 435-355) öğretisidir.

Hazzın mutlak anlamda iyi olduğunu, insan eylemlerinin nihai anlamda haz sağlayacak bir biçimde planlanması gerektiğini, sürekli haz verene yönelmenin en uygun davranış biçimi olduğunu savunan felsefi bir görüştür.

Aristippos'a göre her davranışın nedeni, mutlu olmak isteğidir. Yaşamın gereği hazdır. Haz insanı insan eden duygudur. Bilgilerimiz duygularımızla alabildiğimiz kadardır, bunda öteye geçmez. Bu yüzden Aristippos duygularımızın getirdiği hazza yönelmeyi, acıdan kaçmayı söyler. En üstün iyi, hazdır.

Bu felsefe ölümden ve ölümün hazzı yok etmesinden çok korkup çekiniyor. Dolayısı ile ölüm ve acı verici şeyleri hatırlamak istemiyor. Bunların bütün gaye ve amaçları dünyanın adi ve fani hazlarını tatmak olduğu için hayatın gerçeklerine kulak tıkıyorlar.

Oysa Allah'a ve ahirete iman eden birisi, dünya nimetlerini tadımlık olarak görür, hayatı acısı ile tatlısı ile bir terakki madeni olarak telakki eder ve acı ile karşılaştığında sabreder, nimetler ile karşılaştığında ise şükreder.

Üstadımız çektiği sıkıntıları, iman sayesinde nasıl huzura ve mutluluğa dönüştüğünü

göstermek için anlatıyor. Yani imanı sağlam birisi hadiselerle iman nazarı ile bakarsa, hadiselerin güzel cihetlerini görür hayatından tam bir lezzet alır. Hadiselere iman nazarı ile değil gaflet nazarı ile bakılırsa, her bir hadise huzuru taciz eden bir düşmana dönüşür. Bu açıdan insanın dünya hayatında mutlak bir hazza ulaşması ve gerçek bir saadete erişmesi asla kabil değildir.

Dünya lezzetlerini acılaştırın en tesirli faktör, firak ve ölümdür. Mesela, gençlik ve sıhhat iki dünya nimetidir, hatta bütün lezzetlerin de kaynağıdır. Lakin bu iki nimet en fazla yirmi otuz yıl sürüyor, sonra yerini hastalığa ve yaşlılığa bırakıyor.

Kalbini gençliğe kaptıran birisi için, gençliğin elden gitmesi, hatta ölüme maruz kalması çok acıklı ve hazindir. Ne kadar lezzet ve muhabbet varsa o kadar azap ve acı vardır. Zira kalbin bağlandığı bir şeyden ayrılması çok daha zor ve daha acı vericidir.

Ölüm ve ayrılık acısı sadece gençlik ve sıhhati acılaştırmıyor, dünyanın her türlü nimet ve lezzetini azap yumağına çeviriyor. Tabi bu durum, düşünen ve tefekkür eden insan için böyledir, yoksa kafasını sefahat ve rezaletlere sokan gafiller bu incelik ve hakikatleri hissetmeyebilir. Zaten sefahat ve haramlara dalmasının sebebi de bu acı ve azapları hissetmemek içindir. Üstadımız bu zevk konusunda çok farklı yerlerde farklı açılardan güzel değerlendirmeler yapar. Bir iki numune;

"Ey zevk ve lezzete mübtelâ insan!"

"Ben yetmiş beş yaşında, binler tecrübelerle ve hüccetlerle ve hâdiselerle ayne'l-yakîn bildim ki:"

"Hakikî zevk ve elemsiz lezzet ve kedersiz sevinç ve hayattaki saadet, yalnız imandadır ve iman hakikatleri dairesinde bulunur. Yoksa, dünyevî bir lezzette çok elemeler var; bir üzüm tanesini yedirir, on tokat vurur gibi, hayatın lezzetini kaçıırır."(1)

"Hem yüzer tecrübenle, ey sabırsız nefsim, kat'î kanaatin gelmiş ki, zahirî musibetler altında ve neticesinde inayet-i İlâhiyenin çok tatlı neticeleri var. **عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ [Belki sevmediğiniz şey hakkınızda hayırlıdır." (Bakara, 2/216)] çok kat'î bir hakikatı ders veriyor. O dersi daima hatıra getir. Hem, feleğin çarkını çeviren kanun-u İlâhî, senin hatırın için o pek geniş kanun-u kaderî değiştirilmez."**

كَادِرٌ إِيْمَانٌ أَمِنْ أَمِنْ بِالْقَدَرِ أَمِنْ مِنَ الْكَدْرِ ["Kadere iman eden, kederden emin olur." (ed-Deylemî, el-Müsned 1:113)] kudsî düsturunu kendine rehber et. Hevesli akılsız çocuklar gibi, muvakkat, ehemmiyetsiz lezzetlerin

peşinde koşma. Düşün ki, fâni zevkler, sana mânevî elemeler, teessüfler bırakıyor. Sıkıntılar, elemeler ise, bilâkis, mânevî lezzetler ve uhrevî sevaplar veriyor. Sen divane olmazsan, muvakkat lezzeti yalnız şükür için arayabilirsin. Zaten lezzetler şükür için verilmiş."(2)

Dipnotlar:

- (1) bk. [Sözler, On Üçüncü Söz, İkinci Makam.](#)
(2) bk. [Emirdağ Lahikası-I, 148. Mektup.](#)